

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejárat-
tól balra az udvarban. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 357.

ELŐFIZETÉS: Helyben: 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre
3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt,
1/4 évre 3 frt 50 kr., 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden kö-
vetkezőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyitási sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi
egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Az elfajult ellenzék.

Arad, október 22.

A régi agyafurt bölcelet szerint minden a mi létezik, azért van mert szükség es. Mióta a természettudományok világot gyujtottak a töprengés szülte bölcsesség obszkurus világában, azóta tudjuk, hogy a sok gonosz nem azért él és prosperál a világon, mert szükséges, hanem azért, mert megtalálja létfeltételeit, mert meg tud lenni; nem szükséges tehát, hanem az adott viszonyok mellett szükségképpen van.

Igy találkoznak sokan, a kik a mi fakciózus ellenzéki párttöredékeinket, melyeknél haszontalanabb, gonoszabb és állam-veszélyesebb czimboraságok még nem urpálták a parlamenti oppozíció tiszteletreméltó nevét, bár elítélik, megvetik, de szükségessnek vélik; és a magyar hazafias intelligenciának azt a harczát, melylyel közéletünk e monstruózus korcszülöttét kiirtani akarja, politikai balfogásnak tartják. Az a nézetük ezeknek a higgadt politikuskoknak, hogy a mi oppozíciónk szükséges, mert hiszen létezik, és nem gondolják meg, hogy létfeltételei itt a türelem és nembánomság, amott a tudatlansággal párosult fanatizmus, vezérelve és felhasználva a politikai jellemtelenség pirulni nem tudó vakmerősége által. A mint a nemzet nagy többsége erélyesen hozzá lát a közélet mezejét e gyomtól megtisztítani, a hogy a nép jobban és jobban felvilágosodik amitóinak roszhiszeműsége felől, elfogja az elvtelen, a hazug ellenzék is veszíteni létfeltételeit és eltűnik a magyar közélet színteréről.

Ne hivatkozzék itten senki arra, hogy parlamentarizmus oppozíció nélkül nem képzelhető; mert hiszen ezt nem tagadja senki. De Isten óvjon az olyan parlamentarizmustól, melynek ellenzéke a hazugság, a rágalom, a leplezett czélok alatt lappangó árulásban gyökeredik! Az a parlamentarizmus, amelynek az ellenzéke munka- és kormányképtelen és egész lényében perfid, az a parlamentarizmus beteg, és meg nem gyógyul addig, amíg betegsége okát ki nem küszöböli.

A most folyó választási küzdelmekben a magyar közérület végre komolyan hozzálátott, hogy az alkotmányos közéletet ettől a veszedelmes kinövéstől megmentse, és annak nem csak tagozatait nyesegeti, hanem Jászberényben és Szatmáron a gyökérre is rátette a kését, hogy életerét szelje annak. Pusztuljon az Apponyi és Ugron által szervezett országos hazugság és árulás, és szünjön meg az a természetellenes állapot, a hol guvernementális párt munkáját és alkotásait egy erkölcsileg intakt és kormány képes oppozíció ellenőrzése és kritikája helyett a perfidia gáncsolja és veszélyezteti! Nem az oppozíciót általában, hanem ezt a mostani elfajult oppozíciót, mely a haza ellenségeivel szövetségbe az alkotmányos rend felforgatására törekszik, ezt az oppozíciót kell a magyar nemzet közvéleményének kiirtania.

Nem a kormányt félti a szabadelvűpárt, midőn most megsemmisítő csapásra emeli kezét a hazugság pártja ellen, hanem a hazát. Nem azért ejtette el a nemzet a mostani választási küzdelmekben az ellenzékét, mert nem akarja az

ellenőrzést, a kritikát, hanem azért, mert nem akarja, hogy a parlamentben egy olyan fakció vessé meg a lábát, a melynek felülkerekedésével a reakció vonul be az alkotmány sánczai közé, a melynek felismerte amaz eltitkolt szándokát, hogy a magyar nemzeti szabadság fellegrvárának kapuit megnyissa a reakciónak.

A mostani választások tisztító vihar-ként fognak végig seperi közéletünkön, és elfujva az erkölcstelenség miazmáit, oly pártviszonyok keletkezésének adja meg a lehetőségét, a milyenek más művelt és szabad államokban is vannak, a hol minden párt az állam alapjaira helyezkedve harczol, és nem a fundamentom turkálásával annak ledöntésére törekszik.

Es ha ez idők még messze vannak, ha még tovább is kell a parlamentben a magyar állam alapjait védelmeznünk, ám had álljanak velünk szemben nyílt ellenségek, Kossuthisták, revizionista néppártiak, nemzetiségi irredentisták, majd késre megyünk velük, de pusztuljanak az árulók, kik egyik kezükben a fuzió fehér kendőjét lebegtették, a másikkal az Agliárdiak és Kálnokyak-ét fogják, hogy maguk után vonják őket a mi várunkba. Tűnjenek el, mint a hajnal hasadással a sötétség szellemei, és ne tartson tovább a gonosz káprázat!

Szatmár és Jászberény. Apponyiéknek Jászberény, Ugronéknek Szatmár! Mind a kettő nagyon fáj a megrémült pártorganumok a fájdalmas seblázban valóssággal félrebeszélnek. A „M-g” tegnapi számában például, így bucsuztatja el Ugrot a szatmári kerületből:

„A magyar millenáris parlament történetének

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Josselin-né.

Írta: André Theuriet.

Frauciából: Elek Arthur.

Tristan barátom beszélt el ezt a történetet. — Még közigazgatási tisztviselő koromban történt, hogy főnököm merő szeszélyből hat hónapra egy picardiai városkába küldött a nyugati iszapos partoldalra, a merre a Somme beleömlik a la Manche-ba.

Elégge esinosan nyult el a város egy dombnak a lábánál: tulajdonképen két részből állott: a népesebb, élénkebb negyedből, a melyben többnyire kerakodók, meg halászok laktak, a a régiebb negyedből, a melynek álmos utczáin a fű is kisarjadsott. Szemközt, a tengerből tulsó partjáról, a meddig csak elátott a szem, a tengerparta saint-quentini zátonyok tünedeztek ki a vizből; arrébb már szebb volt a vidék: a bükkössel koszoruzott legelők, az almáival beültetett gyümölcsösök körülbeül sejtették, hogy Normandia minosen onnan távol.

Márczius vége felé érkeztem a városkába, komor, esős napon a kezdetben perse rémségesen unatkoztam. De azért nem voltam egészen magamra hagyatva. Sallenel uchoz, családom régi barátjához, a vámtelügyelőhöz rekom-

mendáltak. A derék ember mindent elkövetett, csakhogy kellemessé tegye tartózkodásomat. Bemutatott egyik rokonának, a ki a kikötőparton lakott a a kinnél az ő közbenjárása folytán kényelmes; butorozott szobát kaptam, a Hornu-tokra és a tengerre nyíló ablakkal. Sőt, mi több, nagyon vendégszeretőleg fogadott a meghitt, hogy töltsöm nála estéimet.

Azok az esték pedig, a melyekre olyan jólelkűen meghívott — megvallom — bizony csak nagyon közepes szórakozást nyujtottak. A vámtelügyelő vendégei mind meglepedett nyárspolgárok, dühös whistezők voltak, nekem hát, a ki mindig irtóztam a kártyától, egyéb menedékem se maradt. Sallenel ur rokonának társaságánál. Josselin-nének hitták ezt a rokont; egy kapitánynak volt az özvegye. Sovány, törékeny, idegbajtól elgyötört természetével olyan volt, mint valami preraphaelista kép. Korán megöszült: haja vénitette, noha legfőlebb harmincz éves lehetett; én, a ki huszonöt éves is alig multam, asszony számba se vettem. Aféle légies teremtsének néstem, léleknék, a kiből alig van valami anyagiás. Finom, ovális arczán csak szeme maradt meg csudálatosképen ifjunak, ékeszőlónak: az a mélyszélesen kék; átható, kutató, saphirként szikrázó két szem.

Igen, Josselin-né lélek volt csak, de nemes lélek — így tapasztaltam legelőbb azon az egynehány estén, melyen a vámtelügyelő köznapias szalonjában találkoztunk.

Kiválóan értette a zenét, műveltségben pedig jóval fölötte állt környezetének. Tökéletesen beszélt angolul, ilyenformán hát alaposan ismerte a la Manche-on tuli lírikusokat, meglepően biztos izléssel ítélte meg jó tulajdonságukat a hibáikat. Ifjú tüzzel vettem részt a vitatkozásban és jelzésényedő tekintetéből kiolvastam, hogy lelkesedésem jól esik neki. Mivel ugy is egy házban laktunk, Sallenel ur fölkerít, hogy esténként legyen lovarja szomszédnőmnek. Bizalmasan sétáltunk haza a part mentén; karomat nyujtottam a ő azt szégyenlősködés nélkül elfogadta; a szép május éjszakákon akárhányszor meg-megállapodtunk, hogy a gyümölcsösben zengő fűlemilénekét hallgassuk.

Később el-elbeszélgetett korai özvegységéről, majd gyermekkorom felől kérdezősködött, jövőbeli terveimet tudakolta a tanácsossal halmozott el; jóakaró, anyai indulatnak tartottam ezeket a tanácsokat, pedig, ha jobban megfigyelem, feltűnhetett volna: minő gyöngéd gonddal szólt olyankor hozzám. A mikor a léposdhoz értünk, jó estét kívánt a idegesen megszorította kezemet. Josselin-né olyan kevésé tetszett az én szememben asszonynak, hogy ügyet se vettem erre.

Barátságunk egyre szilárdult a közben július hava is megérkezett a meghozta a tengeri fürdés évszakát. Ambátor kis városunk csak egészen jelentéktelen fürdőhely volt, ilyen

minden lapja fényben ragyog az Ugron Gábor nevével. Ezen idő alatt egyedül viselte az ellenszere háromlalt összes kötelességeket. A parlamenti küldelmek eszen eposzi alakja mindennap nőtt, izmosodott és versenytárs nélkül állva, önmagát multa földl naponkint.

Es igazán megható! Egy eposzi alak, a ki — miután ninosen versenytárs — önmagát mulja felül. Es ezt megteszi közkivánatra mindennap. Csak egyet felejt el a M—g. Ugyanezt megtette Apponyi Albert gróf is, még pedig nemcsak a millenári esztendőben hanem 15 év óta. Es pedig akkor is több, ha a millenári esztendőt — duplán számítjuk. Es ime, mi lett mégis a vége? Jászberény ép oly hálátlanak igérkezik, mint Szatmár. Mennyivel kevésbé kellett Ugronnak ugyanazért önmagát felülmulnia, mint szegény Apponyinak!

A görög király és monarchiánk. Athenből írják a N. Fr. Presse-nek, hogy György király Párisból Bécsbe is el fog látogatni és hogy ezen kirándulásnak politikai jelentősége van. Altalános ismert dolog, hogy György király maga vezeti országának külügyeit és Skuzes ur csak névleges külügyér a kabinetben. Erthető tehát, ha György király személyes érintkezésbe óhajt lépni monarchiánk külügyminiszterével, Goluchovszki gróffal, hogy megbesszélhessék tüzetesen a keleti politikát.

Első sorban természetesen Ferencz József ő Felségének akarja megköszönni szives közbenjárását a krétai kérdésben, aminek tudvalevőleg legtöbb hatása volt a szultánra, ki uralkodónk hathatós intenciója nélkül alig boosátkozott volna oly messze menő koncepcziókba.

Görögországban ezt jól tudják azért most ott Anglia mellett monarchiánk a legkedveltebb hatalom.

Választási mozgalmak.

Az aradvárosi szabadelvű párt pártirodája a Nador-szálloda első emeletén, a 7. és 8-as számú szobákban van, a hol esti fel 6 órától kezdve minden nap található a párt vezetősége.

Választási határnapok:

Október 28. Arad, Pécska, Józshely, M.-Radna, Kisjenő, Világos, Borosjenő, Uj-Szent-Anna, Szegeő, Temesvár, Orozfalva, Budapest, Pestvármegye, Győr város, Győrmege, Temesmegye, Tolnamegye, Komárom, Komárommegye, Vasmege, Bácsvármegye, Debreczen, Pozsonyváros, Pápa, Baranyamegye, Somogy megye, Nyiregyháza, Nagyvárád, Hevesvármegye, Szamosújvár, Torontálvármegye, Pécs, Sopronváros, Hódmező-Vásárhely város, Csánámegye.

Október 29. Nyíregyháza, Eger, Szatmármegye, Kassa, Szabadka, Veszprém megye.

Október 30. Szabolcsvármegye, Gömörmegye.

Október 31. Nagybecskerek, Békésmegye, Fiume.

November 4. Szarvas város.

tájt mégis sűrűn látogatta néhány párisi, főleg azonban több picardiai család, melyet különösen az olcsó szállás és az olcsó életmód vonzott. Huszonöt éves létemre erősen fészkelődött bennem a vér, kapva-kaptam hát a furdózik okozta sürgés-forgáson, hogy ismeretiséget keritsek. Istenem! a hódításommal nem volt sok dicsekedni valóm; egyszerűen csak egy párisi magázó szobalányáról volt szó. De szorult helyzetemben Ovidius nézetét követtem, aki nem restelte, hogy Corinna rab-szolgáját, Cypassiat, ölelgesse. Aztán fiatal, csinos teremtés is volt az eszemadta és szívvel-lélekkel szerelmes volt belem.

Éjjel, mikor gazdája aludt már, kiosont a szállóból. Lakásomon találkoztunk.

Noha végtelenül óvatos voltam, mégse maradt kalandom titokban. Egy hó eitelével mintha megváltozott volna Josselin-né viselkedése. Zárkózottabbá, mogorvábbá lett a ha találkoztunk, hideg, ellenséges tekintettel méregetett végig.

Egyik szeptemberi délutánon, mikor lakásomnak tartva, éppen a második emeletre értem, az övegy ajtaja megnyílt. Josselin-né a küszöbön állott s intett, hogy lépjek be.

Mikor a szalonba értünk, szomorú megindító tekintetet vetett rám.

— Tristan ur — rebegte piruló arccsal — olyan hírek keringenek a házban, a melyek nem igen válnak becsületére. Azt mondják,

Választási kilátások a megyében.

Arad, október 22.

A megye hét választó kerületében ugy szólván csatára készen állanak már a pártok. A programbeszédék árvice most hőmpölyög ugyan át utozákon és piacozokon, előntve itt-ott a vendégfogadók táncstermeit is, de mindez már csak inkább gyöngéd udvariasság a tisztelt választókkal szemben, kik méltán rossz néven vehetnék a jelölt urtól, ha legalább annyit el nem árulna az ország titkaiból, hogy mi lesz hát avval az ördögös kvótával?

Természetesen a korteskedés is folyik még nagyban, kivált azokban a kerületekben, ahol mérközés készül a pártok között, de a választók tulnyomó része már is arszélben sorakozva csak a csatajelt várja. Az alkotmányos toborzás nagyjában megtörtént s mondhatni valamennyi kerületben annyira tisztult a helyzet, hogy október 28-ikának eredményeit minden jóstehetség nélkül is csaknem csaihatatlan bizonyossággal előre lehet látni.

Igaz ugyan, hogy hat nap alatt történhetik még egy és más, ami részben megzavarhatná kalkulussainkat, de a választási meglepetések a mi megyénkben — régi tapasztalat szerint — mindig igen ritkán voltak ugy, hogy ember emlékezet óta alig volt itt képviselőválasztás, melynek kimenetelét jóval a döntés órája előtt meg ne lehetett volna jósolni. A mi választó közönségünk — jó órában legyen mondva — az állhatatosabbak közül való; ha már egyszer megfogta a zászlót, nehéz onnan elcsábítani.

Lássuk tehát, minő kilátásokkal indulunk neki október huszonnyolcadikának?

Négy kerületben — a világo si, radnai, jószáshelyi és kisjenői kerületekben — minden valószínűség szerint egyhangú lesz a választás. Háromban a szabadelvű párt, egyben — a kisjenőiben — a nemzeti párt fogja ellenjelölt nélkül győzelemre vinni a zászlóját. A világo si és kisjenői kerületekben próbálkozik ugyan egy nemzeti párti és egy függetlenségi ellenjelölt, de a választás napjáig minden bizonynyal be fogják vonni kicsinyke vitorláikat s nem indulnak neki a tátongó tengernek.

Nemzeti párti ellenjelölről álmodosik egyik lapársunk a radnai kerület számára is, de már ezt aligha fogja valaki komolyan venni. — A kísérlet azonban nagyon tanulságos volna, mert meglátnók legalább, hogy lehet-e nemzeti pártot szervezni az olyan kerületben is, a hol egyetlen, emberi formára teremtett nemzeti párti választó sincsen?

Erős mérközés lesz a szent-annai kerületben, hol Petkovits István indul csatába a „legyőzhetetlen” Wittmann János ellen és pedig oly erős pártal, hogy a nemzeti párti urakat a hideg leli bele. Es a kerület azonban még sem bizonyos a szabadelvű pártnak, mert Elek — a kerület legerősebb községe — keményen áll Wittmann mellett. Annyi azonban bizonyos, hogy a legyőzhetetlennek vélt Wittmann vajmi kicsiny többséggel fog — ha fog a szent-annaiak mandátumához jutni.

A borosjenői kerületben Vásárhelyi Lászlónak, Solymossy Lajos báró ellenjelöltjének tekintélyes pártja van. A szabadelvű Solymossy báró győzelmében azonban még sem kételkedik senki. Kétszáz szavazattöbbségre legrosszabb esetben is bizton számíthat.

A pécskai kerületben minden képszeletet felülmuló korteskedéssel igyekszik magának Pless Mór többséget szerezni. A legundorított lélekvasárlás folyik itt, (melyhez fogható alig mutat fel a választások krónikája. A kerület jobb érzelmű és tisztességesebb gondolkozású választói — szerencsére többsége a kerületnek — utálatl fordul el a minden piszon keresztül gázolt függetlenségi zászlótól és rendületlenül áll Isssekutz Marcell dr. oldalán. Nagy többségre nem számíthat itt a szabadelvű párt jelöltje, de hogy győzni fog, ezt bizton hisszük és reméljük is a politikai erkölcsök tisztességének érdekében.

Különben, hogy mily érvekkel dolgozik a pécskai választókerületben a Pless párt, álljon itt tudósítónknak rövid értesítése:

Altalános a vád az ellenzéki lapok részéről, hogy a kormány vesztegetéssel, hivatalos hatalommal fogdossa össze a választóit. Csak dicseendő a kormánypárti lapok magatartása, mikor ezen kicsinyes érvekre nem reflektál, de vannak esetek, midőn egyes ilyen érveket már csak azért is fel kellett említeni, mivel az egyszerű szavazópolgárok hajlandók elhinni azt a jól alkalmazott, bár elítélendő kortesfogás mely az ellenzék táborába hajtja azokat is, kik meggyőződésből a kormány hívei. Ilyes érvekkel dolgozik a pécskai választókerületben a Plesspárt. Első ezek között a hálán a k emlegetése olyanok előtt, kik a Pless igazgatása alatt álló takarékból kölcsönöket élveztek vagy élveznek, mert ezekért mindig Plessnek tartoznak hálával, mit most egy szavazattal meg is köszönhetnek. Ha ez nem használ, használ az ijesztés, hogy a kölcsönöket felmondja, mi nem

— Boosásson meg! Boosásson meg, hogy ennyire elragadt a... De annyira becsültem... annyira kedveltem... Annyira szerettem!...

Felzokogott. Majd hirtelen karomba dőlt s ajkamon ajakának reszkető csókját éreztem...

Ösztönszerűleg olyant mozdultam, mintha el akarnám tőlni magamtól. Erre elfogta a szégyenkezés; visszavonult, eltakarta kezével égő arcát és könnyekben tört ki. Zokogva dadogta aztán:

— Menjen!... Az istenre kérem, hagyjon el!...

Es én gyáva módjára, engedelmeskedtem... Szemrehányással illetem magamat, hogy keményszívű vagyok, de ugyanakkor megborsongtam, mikor arra a nemis sejtett, arra a neveltségesen lehetetlen szerelemre gondoltam.

Az ifjuság is csak olyan kegyetlen, mint a gyermekkor. [Szegény Josselin-né, soha se láttam többé!...

Ideiglenes kiküldetésem végett ért s én siettem vissza Párisba, a mennyire csak kitélt tőlem.

Harmincz esztendő mult el azóta. Josselin-né meghalt már, és ha fehér hajára, ha, kék szemére gondolok, még most is érzem keblemben a ielkifurdulásnak soha el nem muló, édesen fájó gyötrelmét.

hogy kedvese van s éjjelenként ide hozza... Nem akarom ugyan hinni, de ha ugy volna, sokkal inkább barátnője vagyok semhogy ne figyelmeztetném, mi lesz ennek a következése. A hásiur fölháborodott a hiren: az a szándéka, hogy meglesi. Ha tetten éri, megesküdött, hogy ozinkostársát csuffá teszi. Kötelességemnek tartottam, hogy erről értesítem s ha már tényleg vétkez, megkiméljem legalább a botrány szégyenétől.

Kérdő és esdekelő tekintetét reám függesztette.

— Köszönöm, asszonyom.

Aztán egész nyíltan megvalóltam hibámat, elbeszéltem kalandomat.

Josselin-né arca hirtelen elváltozott: kék szemében kitört a vihar s fölillant benne a szenvedély s a harag villáma.

Indulatosan szakított felbe:

— Igaz volt hát!... Szereti azt a leányt? Ah! ez aljasság!... Az olyan személyeket a piacon kellene végigkorbácsolni!

Eihülve néztem rá. Arcának bosszuálló kifejezése, beszédének hevessége annyira elütött nyugodt modorától, hogy szinte megzavart.

Josselin-né észrevette megdöbbenésemet. Hirtelen a visszahatás kerekedett felül benne; arca megenyhült, szemével bágyadtan nézett; majd hevesen megragadta kezemet s ugy dadogta:

lényegtelen érv, mert igen sok ember van, ki 8-4000 frttal tartozik. Valjon mit szól mindehhez az a takarékpénztár részvénytársaság, melynek tőkéje után Plesch uról? avagy talán az is hállával tartozik neki?

A másik érv, hogy az adót leszállítják s ő azt is megmondja, hogyan nem adnak többé penziót senkinek. Hát ezen érv is megfő a függetlenségi zászlón?

Egyik főérvük az a bizonyos huszofazók is, mit annyiszor vetnek a kormány szemére. Míg a szabadelvű párt irodája este 7 órakor bezáratik, az övék tulajdonképpen akkor nyílik meg s tart vig muzsika szó mellett reggelig. Ok annyira ellenlábasai a kormánynak, hogy még a nappalt is átalusszák, hogy éjjeli ragadosók módjára a sötétben csapjanak le zsákmányukra. Szerintük ez is a függetlenség folyamánya.

A mily higgadtan s komolyan készül minden szabadelvű választó a választásra, annyira izgatott ellenfelünk. Mit nekik az ellenfél politikai meggyőződése, kiméletlenül gázolnak keresztül becsületen, hivatalon s még saját mulasztásait is a hivatalos erőszakkal szepítgetik, mint pld. a szemlái program beaséd alkalmával, mit nem jelentvén idején be, midőn a hivatalos hatalom mulasztásaira figyelmeztette, mindjárt ott volt a „szabadság lábaltiprása“, a „hivatalos erőszak“ stb.

No meg azok a kétségbeesett, hazug hírlapi referádák, mit felolvasnak mindeuknek, hogy mily csufosan áll az ellenpárt itt, vagy ott, ellenben mily fényes fogadtatásban részesülnek ők. A szegény hiszékeny választó hisz a betűnek, nem is gondolva arra, hogy könnyen hívóságot kihasználják.

Ilyen fegyverekkel küzd a pécskai függetlenségi párt a függetlenségi eszmék nagyobb dicőségére.

Hogy a hatás ellenkező, mutatja a párt belélete, melyben nemcsak a fegyelem nincs meg, de a legelkeseredettebb ellenszenv uralkodik. Most az egyenes gondolkodású, tiszta érzelmű s a pártnak leglelkesebb, legmunkásabb tagjai kezdenek visszavonulni, mert az eljárást ők maguk tisztességtelennék minősítik, s igen erős áramlat indult meg más jelölt állítása végett. Eddig a közbizalom G é r i c h Ferenoz dr., pécskai ügyvéd felé hajlik, ki maga is a legnagyobb mérvben kifogásolja az eljárást. Plesch ur könnyen megjárhatja, hogy a választás napján nem őt, de dr. Gerichet jelölik a választók.

Az aradi képviselőválasztás.

— Hatósági intézkedések. —

A napokban megtörtendő országgyűlési képviselőválasztásra vonatkozólag S a l a o z Gyula kir. tanácsos, polgármester, tegnap az alábbi hirdetményt boosátotta ki:]

Arad szab. kir. város választó kerületében az általános országgyűlési képviselő választásra határnapul 1896. évi október hó 23-ik napja kitzetetik.

A szavazásra a városház délnyugati földszinti sarokterme és az észak nyugoti földszinti oldal terme lesz berendezve.

Az I-ső vagyis a délnyugoti szavazatszedő helyiségben szavaznak a belvárosban őseirt választók. A II-ik vagyis az északnyugati szavazatszedő helyiségben szavaznak a tanyákon és a külvárosokban őseirt választók.

A választási eljárás kezdetét veszi reggel 8 órakor.

A szavazás a választói igazoló lap előmütatása mellett nyilvánosan előszóval történik.

Az igazoló lapok a belvárosi, Erzsébet

(Pernyáva) és Sarkad külvárosi választóknak folyó évi október 25, 26 és 27-ik napján d. e. 9-12. d. u. 3-5 óráig a városház emeleti tanácstermében, a tanyai, Gáj, Sága külvárosi és Poitura városrészi választóknak ugyancsak a fentebbi napokon és órákban a Gáj külvárosi rendőr alkaptányi hivatal helyiségében, folyó évi október hó 28-án, azaz a választás napján pedig a városháza előtt felállítandó sátorban fognak a személyesen jelentkező választóknak az e czélra kirendelt hatósági közegek által kiadatni.

Választási és I-ső szavazatszedő küldöttségi elnök K r i s t y ó r i János; jegyző: Dr. R o s e n b e r g Miksa.

II-ik szavazatszedő küldöttségi elnök: R e m e t s y Fülöp Károly; jegyző V a n n a y Gyula.

Választási és egyik szavazatszedő küldöttségi helyettes elnök: Dr. S z i l á g y i Ede; másik szavazatszedő küldöttségi helyettes elnök: Dr. S t e i n h a r d t Mór.

Helyettes jegyzők: Dr. R é v é s Mór és P a r e o z Béla.

A szavazó helyiségekben csak a szavazatszedő küldöttség tagjai, a bizalmi férfiak, a kirendelt közigazgatási tisztviselők, a jegyzők mellé kirendelt irnokok és a szavazásra beeresztett választók lehetnek jelen.

A választóknak a választásnál semminemű fegyverrel, vagy bottal megjelenni nem szabad.

A szavazatszedő helyiségekbe csak azok boosátatnak be, kik igazoló lapjukat felmutatják, vagy kikre nézve az igazoló-lap hiányában a városházi bejáratoknál felállított hatósági közegek igazolják, hogy az országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékében befooglaltnak.

Aradváros tanácsa az alábbi figyelmeztést teszi közsé:

A nagy. mélt. m. kir. Belügyminister ur f. évi október hó 7-én 90088 sz. s. körendeletével elrendelte, hogy az alkotmányos jogok egyik legkiválóbbja, a választási jog gyakorlatának teljes szabadsága s általában a képviselő választási mozgalom törvényes nyilvánulásai minden eshetőségekkel szemben biztosítandók.

Minélfogva városunk lakosságát figyelmeztetjük, hogy mind azok, a kik a szavazatszedő küldöttség tagjait, vagy általában azokat, kik az 1874 évi XXXIII-ik törvényrendeleteinek végrehajtásával megbizatnak, - hivatalos eljárásuk alatt szóval, tettel, vagy bár mi más módon bántalmazták, vagy becsületsértő kifejezésekkel megtámadják, vagy botrány okozással nyilván meggyalázzák: továbbá azok, kik valamely választót erőszak, vagy fenyegetés által, a választási jog gyakorlatában megakadályosznak; valamint az, aki másnak neve alatt szavaz, vagy jelentkezik;

s egyáltalában mind azok, a kik a választási mozgalmak alatt, és a választás idején törvénybe ütköző s állam ellenes izgatások, törvénytelen cselekmények által, rendellenességeket és zavarokat idéznek elő, az 1874. évi XXXIII. törvény VI-ik, és az 1878. évi V-ik törvény VIII-ik fejezetei szerint szigoruan fognak büntettetni.

A választók megnyugtatása tekintetéből pedig kijelentjük, hogy a választójog szabad, s minden félelem vagy tartózkodás nélkül való gyakorlása ha szükséges, esetleg fegyveres erő által is biztosítottatni fog.

Nagyhalmágyról jelenti tudósítónk, hogy a jószáshelyi kerület országgyűlési képviselője, O r t u t a y Gyula, tegnap este érkezett oda. Roppant imponans fogadtatást, majd fáklýszentét rendeztek a tiszteletére. A lelkesedés óriási s minden jel oda mutat, hogy a közkedveltségű képviselőjelölt nagy könnyűséggel

fogja megnyerni a kerület mandátumát. Ma este Ortutay tiszteletére banketet rendeznek, melyre már eddig körülbelül 300 résztvevő jelentkezett.

A battonyai kerület — írja ottani levelezőnk — meg van áldva. Gomba módra szaporodnak az országgyűlési képviselő-jelöltek. Eddig van bizonyosan három, nem lehetetlen, hogy less még egy negyedik is.

Már hetek óta korteskedik itt B a r t h a István apácza segédlelkész, az ismert néppárti heczoz-káplán; széltében bessélik, hogy választói lelkesítésére 80,000 frtot kapott. Annyi bizonyos, hogy uri fogatot tart s ugysszólván szórja a pénzt. A néppárt elnöke N é m e t h Sándor plébános, kortesvezére M a g z i k Lajos harangozó s a párt áll három-négy elszállított emberből, aki most a zavarosban halászik.

A jelölt ur megtartotta már programmbeszédjét is. Hogy miről beszélt, felesleges megírni. Ugy is tudjuk, hogy ezek a megvadt politikai szentek leginkább az egyházpolitikai reformok ellen dühöngenek. Ugyancsak beszámolt és programmbeszédet tartott P u r g l y János, a nemzetipárt jelöltje is, s kinek rendkívül megcsappant a pártja s ugysszólván csak néhány emberből áll. B a b ó Lajos, a szabadelvűpárt jelöltjének pártja ellenben napról-napra nő s a diadal részére biztosítottnak látszik.

Székesútról írja levelezőnk, hogy a kösség egész lakossága nemzetiségi különbség nélkül K a b d e b ó Ferenoz hive, ugy a románok, mint a németek is. Az ellensék számára elveszett az uj-aradi kerületben a talaj, szabadelvű ott minden választó egy szálíg.

Hódmezővásárhelyen a szabadelvű párt olyan agitációt sohasem fejtett ki, mint most B i r ó Pál miniszteri tanácsos érdekében. — A pártnak a hozzájuk elveik föntartása mellett csatlakozott függetlenségieken kívül a szocialisták is szolgálatot tesznek, a mennyiben a jelöltjük, Rádi Sándor érdekében nagy mozgalmat indítottak, a szavazók leginkább függetlenségiék. A legnagyobb busgalmat a már régebben csatlakozott ellensékiek, B i r ó Pál volt tanulóársai, paraszt gazdák fejtik ki, s napról-napra több szavazót hódítanak a veszélyeztetett kerületben. Kossuth és Hefi is lejönnek, azonban az előjelekből ítélve, minden valószínűség szerint B i r ó Pál lesz a győztes Endrey függetlenségi jelölt és a szocialista Rádi ellen.

Türelmes papok. A máramaros-megyei h u s z t i kerületben vanuak ezek a papok és görög katolikusok.

A huszti kerületben ugyanis N y e g r e László, főszolgabíró, szabadelvűpárti jelölt, most teszi körutját. Mindentűt a kösségek lelkeszeinél száll meg, kik ott nem agitálnak, hanem a templomban békességre intik a népet és arra, hogy szavazzon mindenki meggyőződése szerint. Jól esik ezt följegyeznünk.

Kapcsvár. V ö r ö s László államtitkárnak mai körútja nagy diadalal végződött. Kapocsmérőn a környéknek választói várták a jelöltet és nagy lelkesedéssel fogadták. Antal Károly kapocsmérői jegyző a jelöltet hosszabb beszéddel fogadta. Bárdon 68 emberből álló lovasbandérium és sok választó várta a jelöltet, kit sajos éljenzéssel fogadtak. Szt.-Imrén Wolak szerdahelyi bíró lovas bandériummal és hosszú kocsissal csatlakozott a menethez. Kadarkut határan ismétlődött a lelkesedésnek kifejezése. A templomtérén Mosonyi református lelkész hosszabb beszédben üdvözölte V ö r ö s László államtitkárt, ki ott nagy néptömeg előtt mondta el programmbeszédét, melyet lelkesedéssel fogadtak. A szabadelvű pártnak győzelme annál biztosabb, minthogy 46 kösségből álló kerületben 34 kösség V ö r ö s Lászlóra szavaz. A klerikális Gabriel von Ugron-párt mindent elkövet, de eredmény nélkül. V ö r ö s államtitkár folytatja a körutját.

Bécsi hang a magyar választási küzdelmekről. A „Neues Wiener Tagblatt“ kiváló helyen foglalkozik a magyar választási küzdelmekkel, s „Miniszteri beszédek“ című vezérocikkében következőket írja: „Ha még bizonyításra szorult volna, hogy Magyarország szigoruan parlamentáris állam, ugy ezt fényesen beigazolta

A múlt vasárnap. Négy magyar miniszter állott a választók előtt, hogy mandátumot szerezzen a magyar népképviselőbe. Fejtegetéseiket az a magas színvonal jellemzi, mely az egész magyar odern államrendszerre jellemző. Erveik az igaz szabadelvűség elvein alapultak, melyek mellett a magyar nép túlnyomó többsége híven kitart és melyeknek sikerei és vívmányai oly jelentékenyek, hogy a választó polgárság joggal várja, hogy az ország érdekeit ezek az elvek fogják leghathatósabbban előmozdítani. A magyar kormány tagjai kétségkívül a gazdag sikerek jóleső érzésével, a tett ígéretek becsületes teljesítésének öntudatával, léphetnek a választók elé s utalhatnak arra, hogy Magyarország olyan gazdasági fejlődést mutathat fel, melyet a bel- és külföldön egyaránt elismernek. A mit a szabadelvű párt az utolsó választások alkalmával zászlójára írt, az nem maradt holt betű. A kormányok hatalmas követőkkel diosóséges küzdelmeket vívtak ki, pillanatnyi balsikerek által nem hagyták magukat eltántorítani attól, hogy a kitzűzött szél felé törjenek és semmi hatalom el nem tántoríthatta őket a párt nagy hagyományaitól, a szabadság alapelveitől. Az egyházpolitikai reformokért való küzdelmek mellett a szabadelvű párt nem feledkezett meg arról sem, hogy olyan intézkedéseket alkosson, melyek az ország előtt hozzáférhetővé tegyék a modern törvényhozás gyümölcseit. De sem a kormány, sem a szabadelvű párt nem tekintette betöltöttnek misszióját azzal, a mit eddig elért. A múlt vasárnap elhangzott miniszteri beszédek a helyzetnek rendkívül örvedetes képét mutatják; a múlt viharaira való visszapillantást megkoronázta a campagne sikereiben gazdag befejezése; a jövőre való kilátás a legszebb reményekre jogosít.

IDŐJÁRÁS.

Légyomás: reggel 7 órakor 761.7 milliméter, délután 2 órakor 781.8 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 12.2, délután 2 órakor C° + 20.5. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 8. délután 2 órakor DN. 4. Felhőzet: reggel többnyire borult, délután többnyire derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 2 milliméter.

Kortés-dalok.

— A választás poézisa. —

Felzaporodott szerkesztőségi asztalunkon a postai küldemények halmozza. Minden postai érkezésnek meg van a maga kortésdala, Akad közöttük jó is rossz is, de annyi bizonyos, hogy mindenik nagyon bosszantja az ellenpártot.

Itt közlünk belőlük egy kis szemelvényt. Borosjennőn utozahosszat éneklük az alábbi kortésdalt, a mitől nem egy Vászárhelyi pártinak borsódzott meg a háta:

Kinek szive és az esze
Helyén van, azt küldjük Pestre
Solymossyt másodsor küldjük,
Vászárhelyit leültetjük.

Br. Solymossy veszérünk,
Itt született, itt él köztünk,
Ő tudja a mi bajunkat,
Ő reá adjuk voksunkat.

Egy a szívünk egy a hitünk,
Vászárhelyi nem kell nekünk,
Mégfogadtuk és megtartjuk,
Baró Solymossyt választjuk!

Battonyán hosszú rigmusokkal üldözik a szerencsétlen néppárti hecsozkáplánt, Bartha Istvánt. Ebből a versből is bemutatunk néhány strófát:

Lobog a nemszeti zászló,
Arra van írva a jelszó:
Akár halunk, akár élünk
Babó Lajos a követünk.

Kalász a Bartha jelvénye,
De hát nincsen reménysége.
Abesug hát a barátokkal,
Sárga száju káplánkákkal.

Bartha Pista szőr csuhája
Bszétmállik a másskálásba.
Nem kell nekünk csuhás barát,
Hiába kínálja magát.

Babó Lajos a mi vérünk,
Itt született, itt él köztünk,
Ő tudja a mi bajunkat,
Adjuk hát rá a voksunkat.

Közvetésszük még azt a kortes-nótát, a mit Székesútról küldött be hozzánk lapunk egyik barátja. Székesúton ugyanis a román-ajku lakosság csinos román kortes nótát énekel melynek heven észett magyar fordítása ez:

„Jertek fiuk: zászlót késbe!
Képviselőt válasszunk,
S ki jogainkat megvédi:
Cabdebora szavassunk!

Jönnek hozzánk idegenből,
Mészes szókkal unszolnak
De a hol kell, bizony értünk
Még csak egy szót se szólnak.

Cabdebó az nem fizet bort,
De mi hozzánk há marad,
Éppen azért ő reája,
Székesút mind leszavaz!”

IDŐJOSLÁS.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött hírviratai szerint a vai napra a következő időjárás várható:

— Október 23. —

Változó felhőzet. — Enyhe. — Száraz.

A ki vérrel fizet.

— Egy apa gyilkossági kísérlete. —

Ternya, október 22.

Bányás Traján, amióta a felesége meghalt, Józsa nevű fiánál lakik. Nem kegyelem kenyeret evett a fiánál, mert igaz, hogy kapa-kassa már kiesik az öreg kezéből, de pónsus, módos ember lévén megállapodás szerint egy bizonyos összeget tartozott évi tartásdíj fejében fizetni a fiának.

Ezzel a nagylelkűségével aztán betelt egészen, jóllehet, hogy a kapzsi öreg soha a tartásdíjat nem fizette rendszeren. Ezért aztán sokszor összezdördültek és csak a fiu béktülékény természetének köszönhető, hogy a tegnapihoz hasonló katasztrófa már korábban nem történt Bányás Józsa házában.

Bányás Józsa az utóbbi időben a rossz termés következtében pénz-zavarokkal küzdött, amiért sürgetőbben követelte apjától a tartásdíjat, mint máskor. Az öreg először kezen megtagadta és hogy a fiu nem állt el a követelésétől, heveskedni kezdett, fenyegetőzött és káromkodott, úgy hogy Bányás Józsa felesége megrémülve futott ki a szobából. Azt remélte, hogy majd eligazítják a dolgukat. Hát el is igazították. Alig öt percre aztán, hogy a szobából kifutott, két lövést hallott és utána egy iszonyu zuhanást.

Eszevesztő aggodalmában berohant a szobába. Az ajtóban beleütközött apósába, aki füstölő fegyverét magasan a feje fölé tartva, kirohant az udvarra. Amint az asszonyt meglátta, a fegyverével hátrafelé intett és kegyetlenül kacagott.

— Csak nézz be, milyen szép piros pénzzel fizettem az uradnak.

Az a szegény ember bent hevert a szobában. A melléből patakokban omlott a vér.

Amint a szerencsétlen asszony a szobából kirohant, apja és fia között élesebb lett a pörlés. Bányás Józsa türelmét veszítve azt mondta, hogy ha az apja nem fizet, úgy nem tűri a házában. Az ötvenhat éves öreg ember erre lekapta a falról a töltött fegyvert és kétszer lőtt a fiára. Ez összerogyott és most a halálát várják.

Az öreg Bányás Traján ellen megtették a feljelentést. Bányás Trajának különben volt már dolga a szegedi ügyességgel.

Ugy történt, hogy a kapzsi öreg okmányhamisításra adta magát. Tudniilik nagy jussnak néz elébe az apja részéről, a ki nagyon gazdag és nagyon öreg, de esze ágában sincs még meghalni. Bányás Traján meg megszokálotta a várakozást, felbérelt egy falujabeli öreg embert, azzal bement a közjegyzőhöz és az idegent bemutatván apja gyanánt, assal egy okmányt íratott alá, amelyben az öreg Bányás lemond a fia javára a vagyronról.

A csalásnak nyomára jöttek és a szegedi törvényszék Bányás Trajánt ez évi április hó 18-án okirathamisítás miatt egy évi börtönrre ítélte. Az ítélet még felebbezés alatt áll.

Az ügyesség a ma érkezett feljelentést áttette a vizsgálóbíróshoz, amely nyomban megindította a vizsgálatot.

HIREK.

Arad, október 23.

Vonatok indulása		Vonatok érkezése	
ARADRÓL:		ARADRA:	
Budapestre gyv. reg.	8.18	Budapestről svv. reg.	6.03
svv. de.	11.20	svv. de.	3.55
tv. du.	3.56	gyv. este	6.52
svv. este	9.35	Csabáról (péntek) reg.	7.—
Csabára (péntek) de.	12.—	Szolnokról tv. reg.	9.10
Szolnokra vv. reg.	5.10	svv. este	8.47
Tövisre svv. reg.	6.30	Tövisről vv. reg.	6.54
svv. du.	4.30	gyv. reg.	8.08
gyv. este	7.02	tv. du.	10.50
Seborsinra vv. du.	2.30	svv. este	8.55
Temesvárra svv. reg.	6.20	Radnáról tv. du.	3.12
svv. de.	11.25	Temesvárról vv. de.	10.48
vv. du.	5.—	svv. du.	3.44
Szegedre svv. reg.	4.45	svv. este	10.55
svv. de.	8.46	Szegedről svv. de.	8.45
vv. du.	4.10	svv. este	6.42
N.-Halmágyra svv. reg.	6.35	svv. éjjel	10.25
vv. de.	11.55	N.-Halmágyról svv. de.	8.08
svv. du.	4.50	vv. de.	11.05
M.-Hegyesre vv. du.	2.30	svv. este	6.34
		M.-Hegyesről vv. du.	12.50

Október 23. Péntek. Róm. kath. naptár: Kap. János. — Protestáns naptár: Kap. János. — Görög-keleti naptár (október 11.): Fülöp apostol. — A nap két 6 óra 22 perceskor, nyugszik 4 óra 57 percesor. — A hold két 5 óra 26 perceskor, nyugszik 8 óra 55 perceskor.

Október 24. Fialat tisztviselők táncosestélye (Ipartestületi ház.)

Október 25. Az aradi korosolyás-egyesület évi rendezés közgyűlése délelőtt 11 órakor a kaszinóban.

Szabadságharosi emléktárgyak lerazages muzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölcsény-könyvtár nyitva van szerdán és asombaton 2—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

— Ellenzéki argumentumok. A mióta a választási mozgalmak városunkban megindultak, napról-napra érkeznek a panaszok arról, hogy a szabadelvű párti választók házait bizonyos elvi alapon álló ellenzéki férfiak bemocakolják, besározzák, a Hironymyi párt zászlóit összetörik, s a kormány párti polgárok házain az ablakokat bezusznak. Hogy mennyire áll összhangban ezen utozai garázdálkodás a szabad vélemény nyilvánítás elvével, azt nem tudjuk, az utozai politikuskoknak eme garázdálkodása azonban koránt sem járulhat hozzá a polgárság nyugodt és békés együttélésének fenntartásához. A kapacitálásnak az a módja, mely idegen vagyont rongál, s az eltérő meggyőződést vagyoni károsítással akarja megváltoztatni, már az utolsó eszkös a politikai küzdelemben. Elvégre is rendőri kibágásokkal nem lehet valakit egyik vagy másik politikai pártnak megnyerni. A szabadelvű párt sohasem folytatott személyek elleni harcot, s nem követi másokat erre a térre. A szentes ellenfelet mindig megbecsültük, s mert ellenfelünket most is becsüljük, azt kérdezzük az aradvárosi ellenzék igen tisztelt jelöltjé től és elnökétől, hogy helyeslik-e az ilyen argumentumoknak alkalmazását. Feleljenek nyíltan, s férfiasan, helyeslik-e azt a haromodort, mely békés polgárokat politikai nézetükért vagyanukban károsít s nyugalomukban megzavar. Sokkal jobban tiszteljük az ő egyéniségeiket, semhogy feleletükben egy pillanatra is kételkednénk. Nyilatkozatuk által nagyban hoz-

zárulhatnának ahhoz, hogy a haros ne terelődjék át arra a térre, mely Aradvárosának csak szegényére lehet.

— **Telefon Arad és Békésmegye közt.** A békésmegyei közigazgatási bizottság kezdeményezésére most már végre vannak hajtva az előmunkálatok, melyek a vármegyei távbeszélőknek Araddal és azon keresztül Budapesttel leendő összeköttetésére vonatkoznak. A tervezetek elkészítése iránt megkeresett nagyváradi posta- és távirda igazgatóság három alternatív tervet mutatott be, melyek szerint a következő új vonalak lennének kiépítendőek: Az első terv szerint az összekötő vonal érintené Osaba, Gyula és Kétegyháza községeket s onnan közvetlenül Aradra vezetne. Békés vármegye hozzájárulása ez esetben 921 frt 60 kr. lenne. Ezen vonal létesítésével azonban a két vármegye szomszédos járásai csak az aradi központ közvetítése és a mácsai és kurticói hivatalok forgalmának szűnnetelésével közlekedhetnének. A második alternatíva szerint a vonal Osaba, Gyula, Kétegyháza, Elek (visszatérő) és Arad állomásokat érintené, illetve kapcsolná össze s Békésvármegye részéről 1235 frt 20 krt igényelne. A harmadik terv szerint az összekötő vonal Osabáról indulva Gyula, Gyula-Vári, Gyula-Varsánd, Nagy-Pél, Elek és Kétegyháza községeken keresztül vezetne Aradra és Békésvármegye területére eső része 635 frt 90 kr-ba kerülne. A II. és III. alternatíva a forgalmat egyforma könnyűséggel közvetítené, úgy a szomszédos járások, mint Békésvármegye és Arad között is, de mert a III. számú terv szerint a vonal fenntartása rendkívül nehéz lenne és mert e mellett Aradmegyét aránytalanul nagy hozzájárulást terhelné, úgy a nagyváradi posta- és távirdaigazgatóság, mint a meghallgatott államépítészeti hivatal a legegyszerűbb második tervet ajánlották kivételre. A hozzájárulás megszavazása a közgyűlés jogát képezi, az fogja tehát meghatározni a tervet is, amelyiket kiépíttetni fogja. A jövő év folyamán tehát már valószínűleg élőlávával beszélhetünk Aradról békésmegyei ismerősökkel.

— **A kamara ülése.** Az aradi kereskedelmi és iparkamara ma délután 5 órakor tartja meg saját helyiségében teljes ülést, melyre a kamarai tagok figyelmét e helyen is felhívjuk.

— **Közigazgatási tisztviselők kedvezménye.** Tudvalevőleg az államvasutakon rendszeresített utazási kedvezmények az önkormányzati, illetőleg megyei és városi törvényhatóságok alkalmazottjaira is kiterjesztetett közelebb. Most a belügyminiszter a tekintetben is intézkedett, hogy a szóban forgó tisztviselők a magánfelélek érdekében teljesített hivatalos utazások, továbbá átköltözések alkalmával mennyiben használhatják a kedvezményes jegyeket. E tekintetben az aradképes igazolványok tulajdonosai éppen oly igényrel fognak bírni, mint az állami tisztviselők. Utasítja a miniszter a hatóságokat, hogy erre vonatkozólag szabályrendeleteikbe megfelelő intézkedést vegyenek föl.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Zoltai Mátyás polgári iskolai okleveles tanárt, aki aradi ifjú és amíg Aradon volt, zenei életünkben élénk részt vett, a budapesti I. kerületi állami polgári tanítóképzőintézet gyakorló iskolájához, rendes tanárrá nevezte ki.

— **Élet és halál.** A főorvosi hivatal statisztikai kimutatása szerint a folyó hó 11-től 17-ig terjedő idő alatt született a város területén összesen 41 egyén: 21 fi és 20 nő; arány 45:4 pro mille; meghalt ugyanezen idő alatt 22 egyén: 11 fi és 11 nő, arány 24:3 pro mille.

— **A mácsal falca találkozik: Hétfőn** október 26. a 90-dik órháznál, kedden október 27. a kurticai erdőnél, szerdán az Ella majornál, csütörtökön a hármashatárnál, pénteken a vásárhelyi osárdánál, szombaton a 85-dik órháznál.

— **Tűzek a megyében.** Nagy tűz pusztított folyó hó 18-án Uj-Panát községében, mely Schiesler József gazdaember összes takarmányát elemésztette. A tűz délután 2 órakor ütött ki s csak este sikerült teljesen elfojtani. A kár 60 forint; biztosítva nem volt. — **Bános** Juon bányesdi lakos istállója folyó hó 18-án éjjel, eddig ismeretlen okból kigyulladt s elégett. A kár 280 forint. Biztosítva nem volt. — **A nyomosás** folyamatba tétetett az iránt, hogy nem forog-e fenn gyújtogatás, vagy gondatlanság. — **Szabó Teréz** szőlősi lakos lakháza folyó hó 14-én az éjjeli órákban kigyulladt s teljesen leégett. A megéjtett nyomozat megállapította, hogy gondatlanság okozta a tűz keletkezését. A kár 150 forint. Biztosítva volt 200 frtn.

— **Az akadémia tanulói** itthon. A kereskedelmi akadémia tanulói a kiket az országos kiállítás megtekintésére hétfőn vitt Budapestre Somogyi Gyula tanár, ma reggel érkeznek haza.

— **Lopások a környéken.** Albert Ferenc bányesdi építőmester udvarából Pajkucz Tódor és Párg Traján bányesdi lakosok 12 frt értékű deszkákat loptak el. Feljelentették a nagyhalmágyi kir. járásbírósnak. — **Suszán** Juon szőlősi lakos zárt szobájából folyó hó 7-én veje Faur Tódor 85 frt készpénzt, lopott ki a bezárt szekrény fiókjából. A nyomozás alkalmával a pénzt meg is találták tettesnél, de ekkor káros azon valamit tette, hogy ő a pénzt elvesztette s így veje csak megtalálta. Jelentés tétetett a borosjenői járásbírósnak. — **Freiberger** Izidor barakonyi lakos üzletének ajtaját folyó hó 12-én virradóra eddig ismeretlen tettesek feltörték s onnan nagyobb mennyiségű árukat és 8 frt készpénzt loptak ki. A gyanu Janku Gyorgye szapáriligeti lakos ellen irányul, kinek tulajdonában a csendőrség egy fejését talált, mely a betörés nyomait viseli magán. Atszolgáltaták a bűnjellel együtt a borosjenői járásbírósnak.

— **Leöltötte a kutyám.** Kovács Anna 45 éves aradi özigány napazamosnő tegnap délelőtt a Pernyáva Választó-utcza 14. számú ház építésénél férjével a gémes kutból vizet húzott. Munka közben a gémet tartó szeg kisesőit s a nehéz fagerenda lezuhant az aszszonyra oly szerencsétlenül, hogy mindkét lábát eltörtte. — Azonkívül a vállán is szenvedett komolyabb sérüléseket. Az első orvosi segélyben Köpf Kálmán dr. részesítette.

— **Szőlőmetzési tanfolyam.** A ménesi m. kir. vinoszellérskola igazgatósága október 26-án és 27-én az iskola szőlőjében szőlőmetzési tanfolyamot tart. A tanfolyamon bárki résztvehet, bizonyítványok azonban nem adtnak ki.

— **A berlini rablógyilkosság.** Emittették már, hogy a berlini rendőrség elfogta a Levy dr. igazságügyi tanácsoson elkövetett gyilkosság egyik tettesét, Grosse Vilmost. A főjelentő a saját bátyja volt. Grosse Vilmos ugyanis a gyilkosság elkövetése közben megsértette balkezét s orvoshoz volt kénytelen menni, aki sebét bekötözte. Grosse azután két napig a berlini utcákon bolyongott és rozshírd házakba járt. Bátyjának feltűnt, hogy két napig nem mutatkozott s halálra ijedt, a mikor az újságokban a gyilkos személyleírását olvasta, mert az egyik leírás határozottan ráillt őcsosére. Vilmos tegnapelőtt este elszánta magát, hogy felkeresi bátyját, mivel semmit sem rabolt és pénze sem volt, két napon át egy falatot sem evett és nagyon éhesett; föl ment tehát a bátyjához, a ki őt vallatni kezdte. — Rövid faggatás után megvallotta borzasztó tettét. Az öregbik Grosse öcsosét kocsin a rendőrséghez vitte. Grosse Vilmos elmondta a rendőrségen, hogy Levyt Werner nevű bűntársra gyilkolta meg, ő csak a feleségével volt elfoglalva, a kin három vagy négy szurást ejtett. A gyilkos igen jó polgári családból való, gondos nevelésben részesült, azonban korán jutott árvaságra s ettől fogva rossz társaságba került. Bátyja azt mondja róla, hogy elméje nagyon korlátolt és

gyermekkor óta epilepsziában szenved. Werner sokkal okosabb nálánál. Mi thogy a fiuk egyike sem töltötte be a tizenhétéves évét, legfőkébb tizenöt évi börtönre ítélték el őket. — A letartoztatott Grosse további vallomásából kiténik, hogy a Levy-házaspár meggyilkolása már szombat reggelre volt tervbe véve. Grosse és Werner ama ürügy alatt, hogy papirt hoztak, akartak a lakásba benyomulni. Az volt a tervük, hogy a szobaleányt lefittik és azután a házaspárt meggyilkolják, hogy a pénzeszekrényt kirabolják. A szobaleány azonban cseppet sem nyitotta ki az ajtot, miért is tették végrehajtását vasárnapra halasztották. Miután Werner és Grosse a hálószobába nyomultak, Werner Levy igazságügyi tanácsosra, Grosse pedig feleségére vetette magát, mely alkalommal saját kezét megsértette, Levyné segélykiáltásai következtében mindketten elmenekültek és Grunewaldban találkoztak össze, miután Grosse kezét a mentő-állomáson bekötötte. Ugy látszik Werner még Grunewaldban kborol. Grosse azt állítja, hogy két másik bűntársát többé nem látta. — A berlini „Lokalanzeiger“ szerint az orvos, ki Grossnak, a Levy házaspár gyilkosának kezét bekötötte, Grosse anyjának megküldte számláját. Grosse anyja előbb gyanújának adott kifejezést és azután rá birta az orvost, hogy tegye meg a feljelentést. Mielőtt Grosset fivére bekísérte, ki akart ugrani az ablakon át, de ebben meggátolták. Werner főcinkos valószínűleg még a szomszédos Grunewaldban kborol, a hol szigorú nyomozást folytatnak.

— **Képzett ozimatisztítók.** Benedek Kornél nagy-kállói birtokos nem mindennapi tervvel foglalkozik. Amint ez abból a beadványból tűnik ki, amit a főváros tanácsához nyújtott be. Arra kér engedélyt, hogy a város által kijelölendő kilencvenkilenc helyen jól kipárnázott támlásszékeket állíthasson. A székek mellett egy-egy férfi fog állni, aki a székre ülő uraságoknak a cipőjét vagy a ozimatisztítót kitesztítja. Ezek a ozimatisztítók külön kiképzést nyerne s így a közönség teljesen nyugodt lehet a tekintetben, hogy lábballije ragyogni fog. A kérelmező a székek tervrajzát is benyújtotta s tizenöt évre kér kizárólagos engedélyt. A kilencvenkilenc szék-elhelyezésére az első évre 2000 forint bért ígér, ami évenként emelkednek, még pedig 8000 forintig. Folyamodásában a ozimatisztítási árakat is fölmenti. Uri ozipő és női topán öt krajczárba, sárga ozipők fényesítése 8 krajczárba, egy pár ozizma tisztítása pedig 10 krajczárba kerülne. Hogy ez az ajánlat komoly, azt az is bizonyítja, hogy a tervező kétezzer forint biztosítékot hajlandó letenni.

— **Betörés.** Haber Samuel szapáriligeti lakos üzletébe folyó hó 11-én virradóra eddig ismeretlen tettesek betörték s a szekrényt felfeszítve, abból 154 forint értékű ékszer, ruhameleteket s egyéb ingóságokat loptak el. A vizsgálót megállapította, hogy ugyanazok a tettesek ugyanazon alkalommal felfeszítették Bakos Pál és Bacsik József szapáriligeti kereskedők üzleteinek ajtaját is, de nem vitték el semmit, mert valószínűleg megzavarták őket. A nyomozás erőiesen folyik, de mindeddig nyomra nem jutott.

— **Megszökött fegyenc.** A karlani feyházból szerdán éjjel vakmerő módon szökött meg egy Kienreich Károly nevű élethossziglan tartó feyházra itél fegyenc. Kienreich ozellájának az utczára néző ablakán a vasorotélyt felfeszítette és egy létra segítségével, a melynek egyes részeit az asztalosműhelyben faragott ki magának, kijutott a ozellából. Már majdnem sikerült a vakmerő kísérlet s Kienreichnek már csak néhány lépése volt a földig, a mikor az őrszolgálatot teljesítő katona észrevette a falon átmaszó fegyencet és felfeltartoztatta utjában. A ozellájához közel álló fegyenc és a kötelességét teljesítő katona között heves dulakodás támadt, a melyben Kienreichot az őrszuronya annyira megsebesítte, hogy vértől borítva összeesett. Az őrszolgálat fellarmázta a feyház belső őrségét és azok azután a rabkórházba szállították a vesélyes sebében eszméletlenül fekvő fegyencet.

— **Doktoriskaszonyok.** A budapesti egyetem orvosi fakultásának három női hallgatója van. Kettőről már megemlékeztünk, míg a harmadik, Schorr Matild tegnap jelent meg először Kovács tanár előadásán. Azért késett, mert nem tudván magyarul, folyamodott, hogy a szigorlatokat német nyelven tesse le s folyamodványára csak most érkezett meg a válasz. A kisasszony különben már a

süröhi, berlini és bécsi egyetemeknek is volt hallgatója.

— **Piros bor, piros vér.** A Quarnero csöndes kis paradicsomában, az abbasiai fürdőben mulató vendégek nagy izgalommal beszélnek most egy véres esetről, amely a szomszéd Voloskában történt. Egy vidám osteriában élvezte ott több olasz munkás a lacryma Christi. A tüzös piros bor nagyon feltűzte a vérüket; dühös veszekedés támadt köztük. Az egyik lobbanékony olasz a perpatvar közepette előrántotta törét és azt tűzre ellenfele szemébe szúrta. A megszart ember egy jajkiáltás nélkül rogyott össze. Meg volt halva. Az osteria vigaszának egyszerre vége szakadt. A szegény halottat elvitték, a gyilkost vasra verték. A Quarnero napja pedig vigan ragyogott a kék tengerre tovább...

— **Az osztrák miniszterelnök ezüst menyegzője.** Badeni gróf miniszterelnök tegnap ünnepelte ezüstmenyegzőjét, amely alkalomból a király táviratban üdvözölte. Az üdvözlő távirat így hangzik:

Örömteljes részvétellel és változatlan bizalmam biztosításával emlékezem meg az ön szép családi ünnepélyéről és önnek és a grófnénak legszivélyesebb szeretosekivánataimat küldöm.

Lajos Gyűző főherceg szintén üdvözlő táviratot küldött Badeninek.

Jenő főherceg a belügyminiszteriumba hajtattott, hogy személyesen gratuláljon. Mint-hogy Badeni nem volt otthon, a főherceg névjegyét otthagya.

A miniszterelnököt táviratilag üdvözölték Welsersheimb miniszter, Paar és Bolfras főhadsegédek, Chlumetzky képviselőházi elnök, Windischgrätz Alfréd herceg, Steyskal rendőrfőnök, Falkenhayn volt miniszter és a főnemesség több tagja.

A grófi pár reggel az udvari plébánia templomban misét hallgatott, délelőtt a kabinet Bécsben lévő tagjait, a miniszterelnökség és belügyminiszterium hivatalnoki karának küldöttségét fogadta. A délelőtti folyamán sok virág érkezett a palotába.

— **Asszonyi prédikáció.** A quákereknél a nők is prédikálnak és nemcsak kukli prédikációkat tartanak, hanem a szószékéről is beszélnek a hívekhez. Philadelphian következőleg szónokolt nem régen egy ily női prédikátor: „Három dolog van, ami leginkább csodálkozásba ejt. Először is, hogy miért oly okatlanok a gyermekek, hogy kövekkel dobálják le a gyümölcsöt, a fáról, mikor az, ha megérett, magától leesik, másodsor a férfiak balgaságát nem értem, hogy háboruba mennek és egymást gyilkolják, mikor ha est nem tennék, végre maguktól is meghalának és harmadsor, hogy miért oly okatlanok a fiatal emberek, hogy a nők után futnak, pedig ha est nem tennék, a fiatal nők maguk jönnének a fiatal emberekhez.

— **Koszorúmegváltás.** Néhaj Weigl Adolf uratavalat szánt koszorú megváltása fejében Beok Adolf és Freud N. urak az „Első aradi betegsegélyző- és temetkezési egyesület” „menedékházala”-ja javára 5—5 frtot adományoztak, mely nemesszívű adományokért az egyesület nevében ez uton is hálás köszönetet mond Kohn S. N. elnök.

— **Kiszakadás ellen biztos kottóstérdű gyermekharisnyák, egyéb kitűnő gypju- és pamut árak legjutányosabban Hiyek Adolfnál, Budapest, Sservita-tér 8. Paphatók.**

HYMEN.

Politzer Adolf temesvári könyvvezető eljegyzte Wein Adolf petroszényi nagykereskedő szép leányát Minna kisasszonyt.

GYÁSZROVAT.

† Üzv. Frischmann Regina haláláról a következő gyászjelentést vettük: Alólirottak fájdalomtól megtört szívvel tudatják a forrón szeretett anyá, anyós, nagyanya és rokon özv. Frischmann Regina, szül. Strausz urnőnek, folyó hó 21-én este fél 10 órakor, életének 76-ik évében, rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A drága halottnak hült tetemei f. hó 23-án d. u. 2 órakor fognak

a halottas házból (Szabadság-tér 13. szám, Tedeschi-ház) a helybeli isr. sírkertben örök nyugalomra tétetni. Aldás emlékére! Béke poraira! Arad, 1896. október 22-én. Frischmann József, Epstein Amália szül. Frischmann, David Adel szül. Frischmann, Rosenberg Rozália szül. Frischmann gyermekei. Epstein Ella, Epstein Janka, Epstein Lajos, Epstein Jakab, Frischmann Ilonka, Dávid Ella, unokái. Epstein József, Rosenberg Hermann, David Jakab. vejai, Frischmann Róza szül. Kohn menyé.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi korcsolyázó egyesület 1896. évi október hó 23-án délelőtt fél 12 órakor a kaszinó egyesület helyiségében (Széchenyi-utca 1. sz. I. emelet) választmányi gyűlést tart.

TANÜGY.

(—) Az országos közoktatási tanács. Wlassics Gyula vallás- és közoktatási miniszter október elsejével életbeléptette az országos közoktatási tanács új szervezését s a tanács állandó bizottsága, amelynek előadó tanácsosait csak a napokban nevezte ki a miniszter, e hónap 20-án délután 5 órakor tartotta első ülését dr. Beóthy Zsolt alelnök elnöklésével. Felolvasásra került a miniszter október 10-iki rendelete, amely a tanács legközelebbi munkarendjére a függőben maradt ügyek közül, a középiskolai tantervnek a túlterhelés, nemzeti ismeretek és a görögnyelv tantervéből való felülvizsgálását, a tanítóképző-intézet tantervéhez tartozó módszertani utasítást és az osztatlan elemi népiskola tantervének elkészítését tűzi ki ímént, s felhívja a tanács figyelmét a polgári iskolák reformjának tanulmányozására és előkészítésére. Az állandó bizottság főképen az elnökségtől előre elkészített ügyrendi javaslat tárgyalásával foglalkozott s azt be is fejezte. Az ügyrendet oly értelemben állapította meg, hogy a személyzeti szabályzat ama vezérlő gondolatát, hogy a tanár munkásságának körébe minél tágabb tanügyi körök bevonassanak s hogy ebben a munkásságban az egyéni felelősség minél teljesebben érvényesüljön, lehetőleg kifejezésre juttassa és a részletekben is megvalósítsa. Kimondotta az állandó bizottság azt is, hogy noha ülései zártkörűek, nem kerül a nyilvánosságot, sőt keresi az összeköttetést a tanügyi közvéleménnyel, amelynek helyes informálását kötelességének tekint s amelynek megnyilvánulásától és hatásától nem zárkozik el. Az állandó bizottság kéthetenként tartja üléseit; de soron kívül a jövő kedden is összejön, hogy a minisztertől napirendre kitűzött ügyek tárgyalását előkészítse akkorra amikor a tanács tagjainak kinevezése megtörténik.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Péntek: Ibolyafaló, vigjáték.
Szombat: Gyerekasszony, népszínmű (először.)
Vasárnap: Délután: Üdvöske, operetta. Este: A Gyerekasszony, népszínmű (másodszor.)

* Gergely József, az aradi színtársulatnak volt kiváló tagja, a napokban lépett fel a „Bőregér”-ben Kreosányi társulatánál, Temesvárott. Ezen alkalomból az ottani magyar lap a következő kritikát írja róla: A társulat új tagja, Gergely József, mint Eisenstein mutatkozott be igen előnyösen. Gergely temperamentumos színész, s ki egészen otthonosan mozog a színpadon. Hangja csinos, tiszta, csengő és eléggé iskolázott, mind oly tulajdonságok, melyek őt előbb utóbb a közönség kedvencévé teszik.

TÁVIRATOK.

Egy számtanácsos ünneplése.

Budapest, október 22. (Saj. tud. táv.) Mátray Arnoldot, a földmívelésügyi

miniszterium számtanácsosát abból az alkalomból, hogy a király erre az állásra kinevezte, tisztelői és barátai nagy ovációban részesítették.

Tegnap este a Drechsler-féle vendéglő emeleti külön termeiben száz területű díszlakoma volt, amelyre az ünnepeltet küldöttség hívta meg.

Amint a terembe lépett zajos éljenzés hangzott fel, melynek csillapulta után Witt Mór szép beszédben üdvözölte, melyet az ünnepelt meghatottan köszönt meg. Felköszöntöket mondtak dr. Rózsa völggyi Manó, dr. Sik Sándor, dr. Bródy Samu, Witt Mór, Vécsey Leo, Kőváry Armin, Brandtsádlér I., dr. Gergő, dr. Berger Ignác, kik mind az ünnepeltet éltették. Mátray több ízben felszólt s megköszönte a megtiszteltetést. A társaság késő éjjelig maradt együtt a legjobb hangulatban.

A hamis kártyások.

Budapest, október 22. (Saj. tud. táv.) C. Z. főhadnagy a budapest-bécsi gyorsvonaton négy ural kártyázott s tízegegyezer forintot veszített. Csak később tudta meg, hogy partnerei hirhedt csalók voltak és pedig: Szabolcsi Sándor, Szilassy Adolf, Rozen Gyula és Fried Armin, kik valamenynyien hamis kártyázásból élnek.

Agyonlőtt asszony.

Budapest, október 22. (Saj. tud. táv.) Véres eset történt ma délelőtt a Práter-utca 30. sz. házban. — Egy kőműves agyonlőtt egy vele vadházasságban élő asszonyt.

Hrib Ferencz morvaországi születésű 36 éves kőműves, már hosszabb idő óta vadházasságban él a Práter-utca 30. számú házban özv. Kuttler Ferenczné sz. Tulpik Anna 46 éves házmesternével. Hrib Ferencz iszákos, házsártos ember volt, aki folyton veszekedett az asszonnyal, különösen az utóbbi időben, mert állítólag hűtlenségen érte az asszonyt.

Tegnap este is nagy veszekedés volt közöttük, de azután a férfi elcsöndesedett és lefeküdt. A szobában, a férfin és az asszonyon kívül egy gyári munkás és a házmesterné Pulpik Anna nevű 14 éves leánya is ott halt.

A gyári munkás és a leány, aki egy gyárban dolgozik, ma reggel 5 órakor, mint rendesen, munkába ment, míg a kőműves és a házmesterné otthon maradt. Fél hat óra tájban az asszony kiment a kapu alá söpörni. Alig lépett ki, a férfi utána ment s hirtelen revolvért rántva, háromszor rálőtt a mitsem sejtő asszonyra. A lövések találtak s az asszony szó nélkül összeesett. — A lövések zajára a lakók kifutottak s ott találták a házmesternét a kapu alatt vérében fekve s bal melléből patakzott a vér. A titkos rendőrök a gyilkost néhány órai keresés után ellopták s bevitték a főkapitányságra.

Az idegenforgalom.

Budapest, október 22. (Saj. tud. távirata.) A fővárosba tegnap összesen 14273 idegen érkezett a vonatokon. — Es pedig a keleti pályaudvaron jött 8412, a nyugati 5199, a délin 665. Elutazott összesen a fővárosból 14104 ember. Es pedig a keleti pályaudvaron 7909, a nyugati 5748, a délin 447.

Választási harcok.

Székelyudvarhely okt. 22. (Saj. tud. táv.) Az ellenzék párt a szabadelvűek ellenében minden kigondolható korteskedést felhasznál. Lelketlen politikai bravók a nép dühét felizgatták úgy, hogy az életbiztonság is veszélyeztetve van. Legnagyobb az izgalom Korondon, Farkaslakon, Szentléleken és Zatelakon, hol a jegyző házáat egy álló óra hosszat ostromolta közzáporral a tömeg azért, mert kormánypártinak vélte.

Székudvarhely okt. 22. (Saj. tud. táv.) A zatelakai jegyző házáat a felizgatott nép dühé anynyira megrongálta, hogy a kár legalább is kétezer forintra tehető. Az ostrom előtt egy idegen szállt meg a jegyzőnél, ki mikor nem látta magát a közzáporral elborított házban biztonságban, álrühában menekülni akart. De a tömeg elfogta, legyűrte, kifosztotta, kocsiját összezúzta. Az állapotok mind mérgeesebbekké válnak. Ma reggeltől katonaság és csendőrség tartja megszállva a felizgatott falvakat.

Ellenzéki marakodások.

Nyiregyháza, október 22. (Saj. tud. táv.) Budszentmihályon **Onody Géza** Ugron párti jelölt emberei **Kornis Ferencz** nemzeti párti jelöltet s kíséretét kövekkel és sárral megdobálták, úgy hogy programbeszédét nem tarthatta meg. Az ennek folytán kitörő csetepatéban két gyermeket elgázoltak s egy asszony súlyosan megsebesült.

Nyiregyháza, október 22. (Saj. tud. táv.) Az ugronpártiak és nemzeti párti választók közt kitört csetepatéban **Brestyár János** szabadelvű párti kortest a győztes volt.

Botrány a temetésen.

Belgrád, október 22. (Saj. tud. táv.) A nagy pompával végbe ment **Moische** püspök temetése alkalmával nagy botrány merült fel. A sirások ugyanis le-részegedvén a koporsót elejtették, úgy hogy az darabokra törött, s a hullát is nagy nehezen tudták összeszedni. A kormánypárti „Videlo” meg fog szünni, miután a neki szánt eddigi segélyt megvonták.

A Francia-orsz szövetség.

London, október 22. (Saját tud. táv.) A „Daily Chronicle” a francia-orsz szövetségi szerződés tartalmából részleteket közöl. Ezek szerint a szövetség nem egyéb katonai konvenczióknál különös tekintettel **Ausztria-Magyarország** és **Németország** közti szövetség által létesített viszonyaira az európai egyensúlynak. Franciaország a szövetséget nem használja fel **Elzász-Lotharingia** visszaszerzésére. A szövetség csak **Németország** esetleges támadása ellensúlyozására szolgál.

A török kényszerkölcsön.

London, október 22. (Saj. tud. táv.) A „Times” jelenti **Konstantinápolyból** e hó huszadikáról, hogy minden órában lrádé kibocsátását várják, mely szerint a mohamedánoknál és mindenkinél vagyoni viszonyai szerint 25—250 piaszter kényszerkölcsön vétetik fel.

Az olasz trónörökös házassága.

Bari, október 22. (Saj. tud. távirata.) A város este fényesen ki volt világítva.

Az utczákon nagy az élénkség. A nápolyi herczeg, a genuai herczeg és **Mirko** herczeg a hatóságok tisztelgése után tíz órakor este a lakosság lelkes óvációi közt **Rómába** utaztak. **Heléna** herczegnő a fejedelmi család többi tagjaival egy később induló vonaton utazott **Rómába**. Az elutazás előtt **Mikiós** fejedelem és **Mirko** herczeg a városban in-kognitó sétát tettek.

Skutari konsula.

Cettinje, któber 22. (Saj. tud. táv.) Az elhunyt **Kriloff** helyébe **Scherbatoff** államtanácsost nevezték ki **Skutari**ba konsullá.

A porta a felkelők ellen.

Sofia, október 22. (Saj. tud. táv.) A Porta a bolgar kormánytól felszólamlott az iránt, hogy az örmény felkelők menedéket találjanak **Bolgáriában**. Az örmény felkelőket a moedon bizottság segíyezi, s a segélyhez szükséges összegeket a londoni örmény bizottság bossájtja rendelkezésükre.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru és értéktőzsdé.

— Gyenes Lajos országjelentése. —

Budapest, október 22.

Gabonaüzlet: Buzát ma gyengen kínáltak a vetelkedv szintén igen gyenge volt. Elkelt ca 15000 mm. busa 10—15 krral olcsóbban.

Határidőüzlet: Amerikából érkezett rendkívül lauha jegyzésekre nálunk is tetemes lanyhasággal indult az üzlet s közepes forgalom mellett zárlatig folyton lanyhult.

Zárul 12 órakor:

Őszi busa	—
Tavaszi busa	7.96—7.97
Busa május—júniusra	—
Tavaszi tengeri	4.28—4.24
Őszi tengeri	—
Tavaszi zab	5.95—5.96
Őszi zab	—
Tavaszi rozs	6.90—6.92
Őszi rozs	—
Tavaszi repese	—

Értéktőzsdé: Igen élénk forgalom mellett árfolyamok javultak.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	369.—
Magyar hitelrészvény	405.—
Osztrák államvasut	364.—
Lombard	—
Jelszlog hitelbank	—
Rima-Murányi	—
Villamosvasut	—

Mezőgazdaságunk helyes irányu fejlesztésére nagyfontosságú **Daranyi Ignác** földmivelési miniszter azon elhatározása, hogy lehetővé teszi azt, miszerint a gazdasági szakoktatás tanszemélyzete és más gazdasági szak-egyenek az eddiginél kiterjedtebb módon állhassanak az utbaigazításokat igénylő gazdák szolgálatára. A szóban levő szakterfiak tanácsadó működése főleg költségvetési szempontból volt korlátozva, mert nem volt a kapcsolatos utiköltségeknek fedezete. Most, tekintettel arra, hogy a gazdaságok átalakítása, új termelési ágazatok meghonosítása és gazdasági ipari berendezések létesítése körül birtokosaink a tanszemélyzet tanácsát mind nagyobb mérvben veszik igénybe s helyes szaktanács csak az esetben várható, ha az illető birtok viszonyait a helyszinén tüzetes és beható tanulmány tárgyává teheti, a miniszter a tanácsadásra hivatott szakterfiak utiköltségeire szánt költségvetési télt az 1897. évre tetemes emelkedéssel irányozta elő. A gazdasági szakoktatás tanszemélyzetének ép oly hasznára lesz a gyakorlati élettel való folytonosabb érintkezés, mint a gazdáknak a könnyebben elérhető szakszerű utbaigazítás.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi osarnok.

—Október 21.—

Hízott sertésárak: L. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (súlyban) — krig. Fialat nehéz (paronként 320 kilo-

grammon felüli súlyban) 55—56 krig. Fialat kőszép (paronként 251—320 kilogramm súlyban) — krig. Fialat könnyű (paronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krig. (pár nként 400 kilogrammon felüli súlyban) — krig. Öreg kőszép (paronként 300—400 kilogramm súlyban) — krig. Kőszép (paronként 220—220 kilogramm súlyban) — krig. Kőnyű (paronként 220 kilogramm terjedő súlyban) — krig. II. Magyar ssertett: Nehéz (paronként 220 kilogramm terjedő súlyban) — krig. Sertés-létaszám: 1896. évi október hó 18-án volt készlet 6140 darab, 1896. évi október hó 19-én felhajtattott 168 darab, 1896. évi október hó 19-én elszállított 279 darab, 1896. évi október hó 20-án maradt készletben 6029 darab. — A hízott sertés üzletirányzata: Változatlan.

S z e z s z l e t.

— Október 22. —

Mai jegyzéseink: Kőszaru nagyban ayers szesz 50 forint 50 krajczár, kőszinyber 51 forint — krajczár hordó nélkül, per 100 liter 7/8 beleérve 35 frt fogyasztási adók. Száritott moslék 5 frt 20 kr. métermasszáknéut.

Budapesti gabnatőzsdé.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, október 22. d. n. 5 óra.

Buza bánási uj	7.65—8.05
Buza tiszavidéki	7.85—8.15
Buza postvidéki	7.75—8.10
Buza fejdormegyei	7.65—8.80
Buza bácskai	7.80—8.20
Rozs uj, elsőrendű	6.75—6.80
Rozs uj, másodrendű	6.70—6.75
Arpa takarmány	4.—4.80
Arpa égetni való	5.10—5.90
Arpa sörfőzedei	6.50—8.—
Zab	5.45—6.—
Tengeri bánási	4.25—4.90
Tengeri másnemű	4.15—4.20
Káposzta-repeze bánási	11.25—11.75
Köles	5.15—5.30
Buza márczius—április	7.50—7.52
Buza szeptember—október	8.19—8.21
Buza május—június	—
Rozs szeptember—október	6.80—6.88
Tengeri május—június	4.19—4.21
Tengeri július—augusztus	—
Tengeri októberre	—
Zab márczius—április	5.94—5.96
Zab szeptember—október	5.81—5.88
Káposzta-repeze augusztus—szeptember	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1896. október 22.

Magyar aranyjárdék 4 1/2%	121.85
Magyar koronajárdék 4 1/2%	92.10
Magyar arany 4 1/2%	122.—
Magyar ezüst 4 1/2%	101.—
Magyar keleti vasut 1876.	121.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar italmügvtelési kötvény	100.—
Horrát-slavon földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyerevény-sorsjegy kölosón	135.25
Tiszaszabályozási és szegedi kölosón	133.—
Osztrák papirjárdék	101.10
Osztrák járadék ezüst	101.10
Osztrák járadék arany	121.75
Koronajárdék	101.—
1890-iki államsorsjegyek	144.50
Osztrák-magyar bankrészvény	944.—
Magyar hitelbank részvény	405.—
Osztrák hitelbank részvény	383.20
Osztrák-magyar államvasut	363.75
20 frankos arany (Napoleon'or)	9.50
Néme: birodalmi márka	58.85
London	119.85
Páris	47.58

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Levelező (Pécska) Express küldeményének egyik részét a mai lapban felhasználtuk, a másikat, az érdekesebbet, ott fogjuk értékesíteni, a hol bizonyára meg lesz rá a kellő gond. A tudósítókért köszönet!

Aradvárosi színház.

Bérlet 21. szám. Bérlet 21. szám.

Pénteken, 1896. évi október hó 23-án

Ibolyafaló.

Vigjáték 1 felvonásban. Irta: Moser. Fordította: L. J.

SZEMÉLYEK:

Rembach	Bács K.	Feldt	Tompa K.
Walaska	Horváth P.	Gollevszky	Szendrei M.
Wildheim	Rónaszékiné.	Minna	Hunyadiné.
Berndtné	Bácsné.	Péter	Iványi A.
Berndt	Balla K.	Oktató	Rónaszéki.

Kezdeté 7 órakor.

Felelős szerkesztő: **Vass Géza.**

T. CZ.

Az építkezés alatt lévő és már legközelebb üzembe jövő

aradi villamvilágítási telep

hálózatához csatlakozni hajlandó t. cz. közönséget a u irott czég, ezennel tisztelettel értesíti, miszerint a berendezések mint pl. magánakások, bolti helyiségek, kávéházak, vendéglők és egyéb üzlethelyiségek villamvilágítási berendezésére vonatkozó terveze-
tek és költségvetések gyors kidolgozása érdekében

aradi képviselőnk

Szabó Albert, Atzél Péter-utca 1-ső sz. a.

üzlethelyiségeinek közvetlen kapcsolatában

műszaki irodát nyitottunk,

a hol a villamvilágítási tervek és költségvetések kidolgozása végett kiküldött mérnökünk, úgy az áramfogyasztás, valamint a berendezési költségek iránt felvilágosítással szolgál és a berendezések és a hálózathoz való kapcsolás megrendelhetők, ugyszintén a villamvilágítási berendezésekhez szükséges csillárak, függő és asztali lámpák és bármely más ke lékek dus vásárlásokban készletben tartatnak és azonnal kivászhatók.

Mint hogy a vezeték és kábel hálózat fektetési munkálatok már a legközelebbi napokban fognak eszközö tenni, kü önösen figyelmeztetjük a t. cz. közönséget, hogy a városi közgyű és á tal e fogadott szerződés 30. szakasza értelmében azon t. cz. áramfogyasztók részére, — kik a világításhoz való áramszolgáltatásra nézve a megrendelést ezen első vezeték és kábel hálózat fektetése illetőleg kiépítése előtt megteszik: a házakba szolgáló csatlakozó vezetékek azon részét, mely az utca mentén fekvő fővezetékől a te kek utcái vonaláig terjed, — 100 méternyi távo ságon be ül — az alulírott czég saját költségén létesíti és tartja fenn és ennél fogva, ha a megrendelések a szóban forgó munkák befejezése előtt, a t. cz. közönség által megkötődnek, az illetők ezáltal tetemes megtakarítást érnek el. A később jelentkezők eltekintve attól, hogy a telep egyelőre csak a bejelentett fogyasztás arányában építetik ki — miért a később je entkezők igényei, csakis a telep kibővítése után lesznek kielégíthetők — ezen csatlakozási munkálatokkal járó kö tségeket is fogják viselni.

Kiváló tisztelettel

1454

GANZ ÉS TÁRSA

vasöntöde és gépgyár részvénytársulat.

Magy. kir. államvasutak üzletvezetősége Aradon

21765/L. szám.

Pályázati hirdetmény.

(Kavics, homok és terméskő biztosítása iránt.)

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége az alább táblázatban foglalt és 1897 évben szükséges homok, kavics és kő mennyiségek szállítását szándékosik biztosítani:

A biztosítani szándékolt anyag

megnevezése	egység	mennyisége köbméterben
Építési homok	m ³	1500
Köszalt kavics	"	20000
Darabolt kavics	"	15000
Terméskő nagyobb drbokban	"	10000
Terméskő kisebb drbokban	"	2000

A táblázat magában foglalja az előreláthatólag biztosítandó mennyiségeket, azonban a magyar királyi államvasutak arad üzletvezetőségének jogában áll a fent kitüntetett mennyiségeket a végleges átengedés alkalmával 50 %-kal csökkenteni, avagy a szállítási év folyamán 50 %-kal felemelni.

A fenti anyagok ajánlattételéhez szükséges ajánlati úrpapok pályázati feltételek az alább felsorolt hivataloknál és az összes kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthetők, míg az általános szállítási feltételek csakis készpénz fizetés mellett

a magyar királyi államvasutak nyomtatványtáráról (Budapest Andrássy ut 73/75. szám) 25 krnyi áron szerezhetők meg.

Az ajánlatok a külön e czélra szerkesztet ajánlati úrpapra teendő.

A szállítás az anyagok szállítására nézve fennálló 129381/91. számú általános, valamint az aradi üzletvezetőség részéről egyidejűleg kiadott pályázati feltételek alapján eszközözendő. mely feltételek a pályázati határ időig alulírt üzletvezetőség anyag és tétel beszerzési osztályánál ingyen megszerzhetők, valamint a magyar királyi államvasutak igazgatóságánál és minden üzletvezetőségénél naponként és hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az 50 krajczáros magy. kir. okmány bélyeggel ellátott ajánlatok ezen alábbi külczimmel:

Ajánlat kavics, homok és kő szállítására 21765/96. számhoz, 1896. évi november hó 3-ika déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak arad üzletvezetőségének általános osztálya főnökéhez benyújtandók, vagy posta útján beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 5 % ka készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1896. évi november hó 2-ika déli 12 óráig az aradi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránaál teendő le, esetleg oda posta útján küldendők be.

Aradon 1896. október hó 5-én.

Az üzletvezetőség.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Póthirdetmény.

Az új-aradi kir. járásbíróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Viktória takarékpénztár végrehajthatónak Milován Simeon kis-szent-miklósi lakos végrehajtást szenvedő elleni 200 frt s járulékaí iránti végrehajtási ügyében 2112/896. tkvi sz. a. kibocsájtott árverési hirdetményben a kis-szent-miklósi 144. sz. tjkvben A. I. 1. sorsz. a. Milován Simon tulajdonául fölvevtt üres házhe'y 104. frt 38 krban, a kis-szent-miklósi 496. sz. tjkvi A. I. 1. sorsz. a. Milován Simon tulajdonául fölvevtt ingat an 172 frt 89 krban s végül a kis-szent-miklósi 556. sz. tjkvi A. I. 1. 2. sorsz. a. felerészben Milován Simon végrehajtást szenvedő felerészben pedig végrehajtás alatt nem álló Milován Grozáv Szida Milován Muntyán Flóare kiskoru Milován Arsa, Milka és Szaveta kis-szent-miklósi lakosok tulajdonául fölvevtt ingatlanra 195 frt 50 kr. kikiáltási árban Kis Szent-Miklós község irodájában 1896. évi november 4 ik napjának d. e. 10 órájára kituzott árverés az 1881. LX. t. cz. 167. §-a alapján az új-arad és vidéki népbank végrehajtható érdekében is 100 frt tőkekövetelés és járulékaí kielégítése végett megtartatni fog.

Kelt Új-Aradon, a kir. jbiroság, mint tkvi hatóság 1896. évi október hó 20-án.

Csáklány.

1460

kir. albiró.

Irnok.

A banesdi körjegyzőséghez

egy a jegyzői teendőkhben jártas legalább 3 évi gyakorlattal bíró egyén, mint

irnok

alkalmazást nyerhet azonnali belépéssel.

A román nyelv bírása előfeltétel, valamint a segéd anyakönyvvezetésre való kvalifikáció.

Fizetése havi 20 frt és teljes ellátás, mosás és ágyneműn kívül. Az állás legkésőbb november 1 sőre elfogalendő. Ajánlatok írásban vagy személyesen kéretnek.

Horváth,

1459

körjegyző.

925/1896. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a város közönsége által 1897. évben házilag eszközöndő munkálatokhoz szükséges fenyőfa-anyagok szállítása iránt f. é. november hó 9-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár az árjegyzékben kitüntetett egységárak.

Bánompénzül leteendő 50 frt készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyujtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek és az árjegyzék a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1896. évi október 19-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay Gyula

aljegyző.